

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIIY TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
CHIRCHIQ DAVLAT PEDAGOGIKA UNIVERSITETI**



**EXSPERIMENTAL PSIXOLOGIYA
O'QUV DASTURI**

Bilim sohasi:	100000 – Ta'lim
Ta'lim sohasi:	110000 – Ta'lim
Ta'lim yo'nalishi:	60310900- Psixologiya (faoliyat turlari boyicha)

EKPBI18 EKPBI218		O'quv yili 2023-2024 2024-2025	Semestr 2 3-4	ECTS - Kreditlar 6 6-4	
Fan/modul turi Majburiy		Ta'lim tili O'zbek/rus		Haftadagi dars soatlari 4	
1.	Fanning nomi	Auditoriya mashg'ulotlari (soat)		Mustaqil ta'lim (soat)	Jami yuklama (soat)
	Experimental psixologiya	240		240	480
2.	I. Fanning mazmuni. Fanni o'qitishdan maqsad - eksperimental psixologiyaning nazariy-metodologik asoslarini tizimlashtirish empirik psixologik metodlarni tatbiq etish ko'nikmalarini shakllantirishdan iborat. Fanning vazifasi - eksperimental psixologiya orqali shaxsni psixik jarayonlarni turli holatlarda namoyon bo'lish qonuniyatlarini talabalarga tushuntirish; psixologik jarayonlarni tahlil va tadqiq etish malakasini hosil etish eksperimental psixologiyani ilmiy asoslarini o'rgatishni; fanining asosiy tushuncha va tamoyillarini o'zlashtirishda talabalarda tanqidiy tafakkurni rivojlantirishga o'rgatish. II. Nazariy qism (ma'ruza mashg'ulotlari) II.1. Fan tarkibiga quyidagi mavzular kiradi: Eksperimental psixologiya kirish 1.1-mavzu. Eksperimental psixologiya: tushuncha, tarixi Fiziologik psixologiya paydo bo'lishining tarixiy shart-sharoitlari. G.Gelmgols - psixofiziologiyaning asoschisi sifatida. Psixofizika fani paydo bo'lishi va shakllanishida E.Veber va T.Fexnerning tadqiqotlarining o'rni. V.Vundtning eksperimental psixologiya va yo'nalishiga doir, amaliy izlanishlarning mohiyati va E.Titchenerning laboratoriya metodlari. Bilish jarayonlarni eksperimental tarzida tahlil etishning murakkab qirralari. Ebbingauz, Brayyan va Xarterlarning eksperimental psixologiya nuqtaiy nazaordan olib borgan tadqiqotlari. 1.2-mavzu. Psixologiyada ilmiy tadqiqotlarning metodologik asoslari Psihologiyada ilmiy bilish, Paradigma tushunchasi. Paradigmalar o'zgarishi fanning rivojlanish jarayoni sifatida (T.Kun). Ilmiy tadqiqotning bosqichlari, turlari. Ilmiy nazariya tushunchasi. Nazariy konstrukt tushunchasi. Ilmiy faraz tushunchasi. Empirik yuklama tushunchasi. Metod, metodika va metodologiya tushunchalari. Eksperimental				

psixologiyaning hozirgi davrdagi paradigmasi. Psixologik tadqiqot metodlari. Psixologik tadqiqot obyektivligi mezonlari. Empirik ma'lumotlar turlari. Psixologiyada ma'lumotlarning uch manbasi (R. Kettell). Psixologiyada neyrofiziologik ma'lumotlarning ahamiyati. Ilmiy bilish mezonlari. Psixologiyada obyektivlik muammosi. Psixologiyada nomotetik va ideografik yondashuvlar.

1.3. mavzu: Yeksperimental psixologiyada metodikalarning psixometrik asoslari

Topshiriq miqdorining xususiyatlari. Topshiriqlarni ishlab chiqish. Pilotaj tadqiqotlar. Topshiriqlar tahlili. Validlik - psixodiagnostik metodikalarning asosiy xususiyatlaridan biri sifatida validlikning asosiy turlari va ulami aniqlash usullari. Ishonchlilik - psixodiagnostik metodikalarning muhim psixometrik ko'rsatkichi sifatida. Psixodiagnostik metodikani va tekshiruv natijalarini standartlashtirish muammosi.

1.4-mavzu. Tadqiqotlarni tashkil etishga qo'yiladigan talablar

Adabiyotlar bilan ishlash, va uni tizimga keltirish. Eksperiment talablarini bajarish. Tadqiqotni tajriba sinovini tashkillashtirish. Abstraksiya va konkretizatsiya. Induksiya va deduksiya. Analiz va sintez. Klassifikatsiya, taqqoslash va umumlashtirish Psixologik tadqiqotlarni o'tkazish etikasi.

1.5-mavzu. Psixologik tadqiqot metodlari klassifikatsiyasi

Psixologik metodlarning asosiy mohiyati. Psixologik tadqiqotning metodlari. Psixologik metodlarning umumilmiy klassifikatsiyasi. Psixologik tadqiqotlarni miqdoriy va sifat tahlil metodlari. Noeksperimental psixologik metodlar. Eksperiment psixologiyadagi umum ilmiy metodlar. Eksperimental rejalar. Kvazieksperimental va korrelyatsion tadqiqotlar.

1.6-mavzu. Psixologik eksperimentning asoslari

Psixologik eksperiment tushunchasi. Tor ma'noda va keng ma'noda eksperiment so'zining tushunchasi. Muammoning amaliy jihatdan o'rganish mohiyati. Kuzalish dastlabki manbalarni to'plash metodi sifatida. Ilmiy farazlarning shakllantirilishi. Laboratoriya eksperimenterining o'ziga xosligi. Tajribani rejalashtirish. To'plangan ma'lumotlarni qayta ishlash.

1.7-mavzu. Kuzatish

Turmushdagi va kasbiy kuzatish. Kuzatish metodini tatbiq etish sohalari. Kuzatish metodi sifatida: Predmeti. Sharoiti. Vositalari. Usullari. Kuzatish turlari. Tizimsiz kuzatishning o'ziga xos jarayonlari. Tizimlashtirilgan bir biriga bog'liq bo'lmagan kuzatishning o'ziga xosligi. Kuzatish rejasini tuzish bosqichlari. Kuzatish natijalarini qayd etish holatlari. Kuzatish natijalarining xolisligi muammosi.

Kuzatuvchi shaxs va uning madaniyati. Kuzatuvchining tadqiqot natijalariga ta'siri. Kuzatuvchi va kuzatiluvchi shaxslarning o'zaro

munosabatlari. Kuzatiluvchining reaktivligi. Kuzatiluvchining kuzatish jarayoniga ko'nikib qolishi.

Tadqiqotchi praktikumi. Kuzaluv metodi yordamida emotsiyalarni baholash. Yolg'onni aniqlashda kuzatish metodidan foydalanish. Shaxs o'zgarishi fanning rivojlanish jarayoni sifatida (T. Kun). Ilmiy tadqiqotning bosqichlari, turlari. Ilmiy nazariya tushunchasi. Nazariy konstrukt tushunchasi. Ilmiy faraz tushunchasi. Empirik yuklama tushunchasi.

Metod, metodika va metodologiya tushunchalari. Eksperimental psixologiyaning hozirgi davrdagi paradigmasi. Psixologik tadqiqot metodlari. Psixologik tadqiqot obyektivligi mezonlari. Empirik ma'lumotlar turlari. Psixologiyada ma'lumotlarning uch manbasi (R. Kettell). Psixologiyada neyrofiziologik ma'lumotlarning ahamiyati. Ilmiy bilish mezonlari. Psixologiyada obyektivlik muammosi. Psixologiyada nomotetik va ideografik yondashuvlar.

1.8-mavzu. O'zini o'zi kuzatish metodi

Tarixiy sharh. Empatiya muammosi. O'zini o'zi kuzatish metodi. Shaxs tajribasi fenomeni. Tadbiiqiy psixologiya. Psixologiya metodlari. Kommunikatsiya muammosi.

1.9-mavzu. Verbal-kommunikativ metodlar

Suhbat metodi. Suhbat metodning umumiy xarakteriskasi. Turmushda va kasbiy suhbat. Suhbat metodning tatdiq etish maqsadlari va sohalari. Suhbat rejasi. Suhbat o'tkazish joyi va davomiyligi. Suhbat bosqichlari va uni protokollashtirish. Psixologik muloqot, muloqot o'rnatish usullari. Tadqiqot praktikumi. Suhbat texnikasi.

So'rov metodi. So'rov o'tkazish tasniflari. So'rov o'tkazish uchun tasniflari. So'rov strukturasi. Psixometrik tekshiruv. Anketa so'rovi. Anketa ko'rnishlari va ularning tavsifi. Tadqiqot praktikumi. So'rov o'tkazish uchun anketa ishlab chiqish.

Intervyu usuli. Intervyu suhbat va so'rov mujassamligi sifatida Intervyu ko'rinishlar. Chuqurlashtirilgan itervyu. Intervyu tizimini ishlab chiqish. Respondentlar uchun savollarini shakllantirish qonun qoidalari. Intervyu o'tkazish jarayonlari. Tadqiqot praktikumi.

1.10-mavzu: Intellect tushunchasi va intellektual testlari

Intellektula testlarni qo'llash sohasi. Intellektual testlar xarakteristikasi. Intellektual testlar klassifikatsiyasi: monometrik testlar va testlar batareyyasi. Intellect psixodiagnostikasi tarixi. F. Galton testi. A. Bine shkalasi. G.I. Rossolimonning psixik jarayonlarni miqdoriy tadqiq qilish metodlari. A.A. Lyublinskayaning maktabgacha tarbiya yoshidagi bolalarni aqliy taraqqiyotini o'lchash shkalasi. Zamonaviy intellektual testlar: D.Veksler metodikasi, MATT, R.Kettelning madaniy-mustaqil testi, G. Ayzekning intellektual testi, R. Amtxauerning intellekt strukturasi testi.

1.11-mavzu: Eksperimentlarni o'tkazish shart-sharoitlari va bosqichlari

Mustaqil, tobe, idora qilsa bo'ladigan, tasodifiy o'zgaruvchilar, randomizatsiya, aralashuvchi omillar, ichki validlikka xavf soluvchi omillar: fon, etilish, saralash, o'lim, testlash, statistik regressiya tushunchalari. Eksprementda o'tkaziladigan mustaqil va tobe o'zgaruvchilarni tanlash, mustaqil o'zgaruvchini aniqlash, mustaqil o'zgaruvchi razmaxini tanlash, tobe o'zgaruvchini tanlash: operatsional tushuncha, validlik, ishonchlik, bevosita kuzatsa bo'ladigan tobe o'zgaruvchilar, bilvosita ta'sir o'tkazadigan tobe o'zgaruvchilar hamda salbiy va ijobiy ko'rsatkichlar.

1.12-mavzu: Eksperimentlarni loyihalashtirish

Bitta o'zgaruvchili eksperimentlar, faktorli loyihalar, birlashib ketuvchi eksperimentlar. Guruhlararo eksperimentlar: yutuqlari va kamchiliklari, guruh ichida o'tkaziladigan eksperimentlar: amaliy ustunligi, statistik ustunligi, kamchiliklari. Kvazieksperimentlar, bir ishtirokchidan iborat eksperimentlar.

1.13-mavzu. Psixologiyada korrelyatsion tadqiqotlar

Korrelyatsiya tadqiqoti tushunchasi. Korrelyatsion tadqiqotlar doirasi. Korrelyatsion tadqiqotlarning asosiy rejalari: bir guruh sub'ektlar bilan loyihalash, bir nechta guruhlar bilan (qiyosiy korrelyatsiyani o'rganish), strukturaviy reja. Psixogenetik tadqiqot: oila usuli, farzand asrab oluvchi qarindoshlar usuli, egizak metodi. Korrelyatsiya va sabab. O'zgaruvchilar orasidagi korrelyatsiyalarni talqin qilish imkoniyatlari. Sharoitlarning zarurligi va yetarliligi tushunchasi. Imkoniyat korrelyatsion tadqiqotlar natijasidan kelib chiqadigan xulosalar.

1.14-mavzu. Statistik farazlar va ularni tekshirish usullari

Statistik farazlar va ularni tekshirish usullari. Statistik gipoteza turlari, gipotezalarni tasniflash usullari. Ilmiy gipotezalarning tekshirilishi va soxtaligi tamoyillari. Statistik gipotezalarni tekshirish uchun psixologiyada eng ko'p qo'llaniladigan usullar. Qiyosiy tadqiqotda sub'ektlar guruhlar o'rtasidagi o'xshashlik/farqlar haqidagi farazlarni sinab ko'rish algoritmlari. Korrelyatsiya tadqiqotida hodisalar o'rtasidagi bog'liqlik haqidagi farazlarni tekshirish algoritmlari. Hodisalar o'rtasidagi sabab-oqibat munosabatlari haqidagi farazlarni sinab ko'rish qobiliyati. Nochiziqli korrelyatsion tahlil va dispersiya tahlili, ularning imkoniyatlari.

1.15-mavzu. Eksperiment natijalari tahlili

Chastotalar taqsimlanishi, taqsimot tavsifi statistikasi, o'zgaruvchilar o'rtasidagi o'zaro aloqalarni grafik taqdimoti, diagramma, korrelyatsiya koeffitsienti, asosiy effektlar, o'zaro ta'sir, statistik xulosalarni chiqarish metodlari, parametrik va noparametrik mezonlar, ahamiyatlilik darajasi haqida tasavurlarni hosil qilish. Natijalarni interpretatsiya qilishda kompyuterlardan foydalanish.

Shaxs xususiyatlarini o'rganish

2.1-mavzu. Shaxsni o'rganishning biografik metodi

Biografik metod asosida shaxs xarakteristikasin, tuzish. Biografik anketaning shakllantirilishi. Tadqiqotni tashkil etish. Tekshiriluvchiga yo'riqnoma. Bayonnomani tuzish. Shaxs shakllanishi xronologik jadvali. Kontent-tahlil metodi.

2.2-mavzu. Shaxsni yo'nalganligini o'rganish

Shaxsni yo'nalganligini o'rganish anketasi. Shaxsni yo'nalganligini aniqlash jarayoni. Shaxsni yo'nalganligini, o'rganuvi anketa o'tkazish uchun zaruriy ma'lumotlar. Tekshiriluvchiga yo'riqnoma, javob varaqasi. Ma'lumotni qayta ishlash uchun test kaliti. Baholash jadvali, yakka shaxs yoki guruh uchun.

2.3-mavzu. Kasbiy qiziqish va layoqatlarni o'rganish metodlari

Bilish jarayonlari va qiziqishlarning uzviy bog'liqligini o'rganish. Maktab o'quvchilarida anketa metodi yordamida kasbiy qiziqish va layoqatlarni o'rganish. Qiziqishlar xaritasi metodikasi yordamida to'plangan ma'lumotlarni qayta ishlash. Kasbiy qiziqishlar bo'yicha individual xulosalash.

2.4-mavzu. Shaxs temperamentini o'rganish metodlari

Asab tizimi xususiyatlarini o'rganishda kuzatish metodi (M.K.Akimova va T.V.Kozlovanning kuzatuv sxemasi). Temperamentning uch xususiyatini o'lchash uchun G.Ayzenkning shaxs so'rovnomasi: ekstraversiya, introversiya, neyrotizm. Temperamentning uchta asosiy xususiyatini baholash uchun asab tizimi xususiyatlari so'rovnomasi (Ya.Strel'yau): qo'zg'alish kuchi, tormozlanish kuchi, asabiy jarayonlarning harakatchanligi. A. Belovning "Temperament formulasi" so'rovnomasi to'rtta temperament turlarining jiddiyligini aniqlash uchun. Asab tizimining xususiyatlarini o'rganish metodikasi (B.A. Vyatkin) asab tizimining uchta xususiyatini baholash uchun: qo'zg'alish kuchi, tormozlanish kuchi, asabiy jarayonlarning harakatchanligi.

2.5-mavzu. Xarakter aksentuatsiyasini o'rganish

Psixologiyada "Xarakter aksentuatsiyasi" tushunchasi. Aksentuatsiya inson shaxsining o'ziga xos xususiyati sifatida. Psixologiyada "Xarakter aksentuatsiyasi" tushunchasini ishlab chiqish. K.Leongard, A.Ye.Lichkoning ilmiy qarashlari. Xarakter aksentuatsiyasi o'smir deviant xulq-atvori omili sifatida. Shaxs xarakter aksentuatsiyasi diagnostikasi. G.Shmishek, K.Leongardning test-so'rovnomasi. Shaxsning xarakteri va temperamentini aksentuatsiyasini aniqlash metodikasi. Leongard tomonidan aniqlangan 10 ta aksentuatsiya tiplarining ikki guruhga bo'linishi: xarakter aksentuatsiyasi (namoyishkorlik, pedantizm, qotib qolganlik, qo'zg'aluvchanlik) va temperament aksentuatsiyasi (gipertimlik, distimlik, xavotir-qo'rquv, siklotimlik, affektivlik, emotivlik).

2.6-mavzu. Qobiliyatlarni o'rganish metodlari

Qobiliyatlar haqida tushuncha. Shaxs qobiliyatlarini o'rganish metodlari. Shaxsning kommunikativ va tashkilotchilik qobiliyatlari (ktq)ni o'rganish metodlari.

2.7-mavzu. Xulq-atvorni eksperimental o'rganish metodlari

Shaxs xulq - atvori haqida tushuncha. "Depressiv holatlarni differensial diagnostika" qilish. (V.Zunga) metodikasi. Asingerning agressiyani diagnostika qilish metodikasi. Tajovuz xolati tashxisi (Bass-Darki testi).

2.8-mavzu. Ehtiyoj faollikni yuzaga keltiruvchi turtki sifatida va ehtiyojni o'rganish metodlari

Ehtiyoj muammosi va uning urganishi. Ehtiyojning biologik va psixologik komponentlari. Ehtiyojlar klassifikatsiyasi. Ehtiyojlar va qadriyatlar. Ehtiyoj o'rganish metodlari.

2.9-mavzu. Motivatsiya va motivlarni o'rganish metodlari

Motiv va motivatsiya xaqida umumiy tushuncha. Motivatsiya tadqiqot obyekti sifatida. Motivatsiya indikatori. Shaxsiy xususiyatlar va uning motivatsiyaga ta'siri. Yo'naltirilgan metodikalar. Projektiv metodikalar. Motivirovka va motivatorlarni o'rganish - suxbat, so'rov, anketa. Shaxs xatti-harakatlarini kuzatish. Motivlarni aniqlashga qaratilgan eksperimental metodlar.

2.10-mavzu. Shaxsning emotsional jabhasi

Xissiyotning yuzaga kelishi. Fiziologik xarakat va xissiyot. Shaxsning emotsional jabhasining komponentlari. Xissiyot klassifikatsiyasi. Xissiyotning fiziologik mexanizmlari. Noverbal emotsiyaning namoyon bo'lishi. Xissiyot nazariyasi. Yarimsharlar funksiyasi va emotsiyalar.

2.11-mavzu. Shaxsning emotsional jabhasi va uning o'rganish metodlari

Emotsional holatlarni tashxis etishning metodologik masalalari. Emotsiyalarning fiziologik ko'rsatgichlari va tashxisi. Nutq tahlili orqali emotsiyalarni tahlili qilish. Emotsional holatlarning subyektiv mezonlari. Emotsional holatlar tashxisida kompleks yondashuv o'rni tizimli yondashuvni qo'llash. Inson emotsional olami xususiyatlarining psixologik tashxisi. Savolnomalardan foydalanish. Yuz ifodasi orqali emotsiyalarni tashxis etish. Ranglar testidan foydalanish.

2.12-mavzu. Iroda haqida tushuncha, ichki irodaviy boshqaruv

Irodaviy xarakatlar va irodaviy jarayonlar tavsifi. Irodaning asosiy xususiyatlari. Shaxs irodasini shakllanishi. Xulq-atvorni irodaviy boshqaruv. Iroda mexanizmlari.

2.13-mavzu. Irodaviy xususiyatlarni o'rganish metodlari

Irodaning sifat va darajasini o'rganish muammolari. Irodani kuchini baholash metodi (Ivannikov V.A.). Irodaviy xususiyatlarni tahliliga yo'naltirilgan metodlar. Ekstensiv metod irodaviy faollikka yo'naltirilganligi. Umumlashtirish metodi tavsifnoma asoaida. O'zaro baholash metodi. O'z o'zini baholash metodi. Laboratoriya eksperimenti. Qat'iytlining diagnostikasi. Botirlikning darajasini diagnostikasi. Sabrlilik (qanoat) experimental diagnostikasi.

2.14-mavzu. Irodani buzilishi. Irodasizlik xulq-atvori

Ixtiyoriy diqqatning uzilishi. Ixtiyoriy xotiraning buzilishi. Maqsadli faoliyatni yo'nalganligini buzilishi. Ixtiyoriy xatti-xarakatlar buzilishi.

2.15-mavzu. Yosh va jins xususiyatlari faollikdagi ixtiyoriylikka ta'siri

Ontogenezda ixtiyoriy ta'sirchanlikni shakllanishi. Yoshga qarab irodaviy xususiyatlarni namoyon bo'lib borishi. Yosh va jins xususiyatlari asosida irodaviy sifatlarining o'ziga xos ko'rinishlar.

Psixologik jarayonlarni o'rganish metodlari

3.1-mavzu. Psixologik o'lchov

Dastlabki psixologik o'lchov nazariyalari. O'lchov shkalalarining turlari. Psixologik o'lchovlarining turlari. Test va o'lchov nazariyalari. Dastlabki ma'lumotlarni natijalarni qayta ishlash va dastlabki xulosalar. Natijalarni izohlash va taqdim etish.

3.2-mavzu. Sezgi psixofizikasi

Sezgi pog'onalari va analizatorlarning sezgiriligi. Absolyut va differensial sezgirlik. Absolyut sezgirlikni o'lchash. Sezgining obyektiv va obyektiv ko'rsatgichlari. Differensial sezgirlikni o'lchash. P.Buger-E.Veber, T. Fexner qonunlari.

3.3-mavzu. Sensor deprivatsiyasi

Sensor deprivatsiya tushunchasi. Sensor deprivatsiyasining namoyon bo'lish shart-sharoitlari. Sensor deprivatsiya sharoitida psixik o'zgarishlar. Sensor deprivatsiyasi eksperimental o'rganish metodlari.

3.4-mavzu. Perseptiv timsollarning tashkil topishh o'rganish metodlari

Sezgi va idrok, ularning farqlari. Idrok timsolining xususiyatlari: predmetlik, yaxlitlik, konstanlik, kategoriyal ar. Idrok hajmimni o'rganish.

Teri sezgirligining va teri idrokning murakkat shakllari. Teri idrokida harakatning o'rni. Teri timsolining qurilishi. Teri sezgirligining fazoviy chegaralarini o'rganish. Passiv va aktiv teri sezgisida shakl idroki.

Ko'rish idrokning konstantlilikni o'rganish-predmet shakllarining konstantligi.

3.5-mavzu. Idrok illyuziyasi

Ko'rish illyuziyasi. Idrokda illyuziya xajmi. Aristotel illyuziyasi. Idrok illyuziyasini o'rganish.

3.6-mavzu. Idrokning murakkab shakllari va ularning o'rganish metodlari

Makonni ko'rish orqali etish. Stereoskopik idrok. Vaqtni idrok qilish. Xarakatni idrok etish. Vaqtni idrok qilishni o'rganish. Shaxsning psixologik Yoshi. Kuzatuvchanlikni o'rganish. Idrokda bilishni nazorat o'rganish.

3.7-mavzu. Diqqat konsentratsiya va barqarorligining o'rganish metodlari

Diqqat konsentratsiyasining o'quv jarayonidagi o'rnini o'rganish va konsentratsiya qobiliyatini baholash. Diqqatning charchashi va konsentratsiyaning bekarorligini o'rganish. Ixtiyorsiz diqqatning ko'chuvchanlik va bo'lunuvchanlik xususiyatlari. Natijani qayta ishlash va tahlil etish. Natijalarni hisoblash va tahlil qilish.

Diqqatning barqarorligi va bo'linuvchanligini o'rganish. Kuzatish tartibi tadqiqotning yo'nalganligi. Natijalarni hisoblash va tahlil qilish.

3.8-mavzu. Diqqatning ko'chuvchanligi va taqsimlanishini o'rganish

Zarur axborotni faol tanlashda diqqatning ko'chuvchanligini o'rganish (Shulte jadvali bo'yicha). Diqqatning taqsimlanish tezligini o'rganish. Turli sharoitlarda yangi ma'lumotlarni tanlash va ularni mashq asosida avvalgilari bilan solishtirish. Intellektual mashq asosida ixtiyoriy diqqatning xususiyatlarini o'rganish. Diqqatning ko'chuvchanligini o'rganish.

3.9-mavzu. Qisqa muddatli va operativ xotiraning hajmini o'rganish

Qisqa muddatli ko'rish xotirasini o'rganish. Qisqa muddatli ko'rish xotirasini baholash. Qisqa muddatli obrazli xotirani o'rganish. Ixtiyoriy va ixtiyorsiz xotira. Ixtiyoriy va ixtiyorsiz xotirani diagnostikasi.

Operativ xotirani o'rganish. Ixtiyoriy va ixtiyorsiz xotira. Ixtiyoriy va ixtiyorsiz xotirani diagnostika qilish. Ixtiyorsiz esda olib qolishni o'rganish. Qisqa muddatli xotirani ko'lamini va hajmini o'lchash. Qisqa muddatli xotira hajmi va axborotlar ko'lamini o'rganish. Operativ xotira hajmini o'rganish.

3.10-mavzu. So'z-mantiqiy va obrazli xotirani o'rganish metodikasi

Mexanik va mantiqiy xotirani o'zaro bog'liqligini o'rganish. Ikki qator so'zni eslab qolish metodikasi. Mexanik va mantiqiy xotirani o'rganish uchun zarur materiallar. Mexanik va mantiqiy xotirani o'rganish natijalarini hosiblash va taxlil. Qisqa muddatli ko'rish xotirani o'rganish.

3.11-mavzu. Tafakkur jarayoniga psixologik omillarning ta'siri

Masalani anglash va uni to'g'ri yechimini topishga yordam beruvchi va to'sqinlik qiluvchi shart-sharoitlar. Muayyan darajadagi motivatsiya va o'tmish tajribaning aktualizatsiyasi. Yo'nalganlik va ustanovkaning ta'siri. V.Kyoler, G.Berch, N.Mayer, M.Vertgaymer va b.tadqiqotlari. masalalrni yechishda oldingi tajribalarning tanlovchan ta'siri. Axborot selektivligi. Yu.F.Polyakovning tajribalari. K.Dunker va A.Lachins tajribalari.

3.12-mavzu. Tafakkurni o'rganishning eksperimental usullari

Ovoz chiqarib muloxaza yuritish metodi va masalalarni yechish jarayoni tahlili va metodlari. Vyursburg maktabi. O'z-o'zini kuzatish. O'z-o'zini kuzatishda kamchiliklari. Geshtaltpsixologiya, ovoz chiqarib mulohaza yuritish metodi. Fikrlash jarayoni ekstenonizatsiyasi. De Grot tadqiqotlari. Ovoz chiqarib mulohaza yuritish metodining kamchiliklari. L.Ansiferova, T.Meleshko, L. Sekey tadqiqotlari.

Nazariy-axborotli yondashuvning mohiyati. Inson miyasi va tafakkur: tuzilma va faollikni o'rganish. Rezolvensiya tamoyili, evristika, E.Xant va P.Uinston tadqiqotlari. M.Minskiyning freymlar nazariyasi, D.Pospelov va Yu.Klikov tadqiqotlari. Dj.Miller va b. tadqiqotlari. N.Axning sun'iy tushunchalarni o'rganish metodi. L.S.Vigotskiy va L.S.Saxarov metodikasi.

3.13-mavzu. Tafakkur va intellektual qobiliyatlar

Intellekt tushunchasi. Intellekt nazariyalari. Spirmen, Kettel Bine, Gilford va boshqa tadqiqotlari. Intellektual rivojlanishni o'rganish metodlari.

3.14-mavzu. Semantik differensial metodi bo'yicha nutq birliklari semantikasini o'rganish

Semantikaga nazariy qarashlar. Mazmun turlari: signifikativ, denotativ, tuzilmaviy, pragmatik. Ch.Morris, A.Chyorch, de Sossyur, Ch. Osgud, F.Polan, L.S.Vigotskiy, A.N.Leontev tadqiqotlari. "Ma'no" va "mohiyat" tushunchalari. Nutq mazmuni komponentlari, so'zlarning affektiv bo'yqadorligi. Ch.Osgudning semantik differensial metodi.

3.15-mavzu. Nutqni eksperimental o'rganish metodlari

Nutq va til, ularning tavsifi Nutqni tadqiq etishning eksperimental rejalari. Sekey, Vigotskiy, Leontev va boshqa tadqiqotlari. Og'zaki va yozma nutq.

III.Amaliy mashg'ulotlar boy'icha ko'rsatma va tavsiyalar

Amaliy mashg'ulotlar uchun quyidagi mavzular tavsiya etiladi:

Eksperimental psixologiya kirish

1. Psixologik tadqiqot metodlari klassifikatsiyasi.
2. Tadqiqotlarni tashkil etishga qo'yiladigan talablar.
3. Eksperiment tashkil etish metodlari.
4. Psixologik eksperimentning asoslari.
5. Kuzatish.
6. O'zini o'zi kuzatish metodi.
7. Verbal-kommunikativ metodlar.
8. O'quvchilarni kasb – hunarga yo'naltirish metodikalari.
9. Ehtiyoj faollikni yuzaga keltiruvchi turtki sifatida va ehtiyojni o'rganish metodlari.
9. Zamonaviy intellektual testlar: D.Veksler metodikasi.

10. R.Kettelning madaniy-mustaqil testi.
11. G.Ayzenkning intellektual testi.
12. Amtxauerning intellekt strukturasj testi.
13. Ekspriment tashkil etishda nomotetik va ideografik yondashuvlar.
14. Eksprimentlarni tashkil etish.
15. Eksprimentlarni rejalashtirish va tashkillashtirish.
16. Ekspriment natijalarini miqdoriy va sifat tahlil metodlari.
17. Kvazieksprimental tadqiqotlarni tashkil etishni o'ziga xosligi.
18. So'rov metodining psixometrik ko'rsatgichlari.
19. So'rov metodi va uni tadbiq etishning o'ziga xos xususiyatlari.
20. Intervyu usulini o'tqazish tamoyillari.
21. G.Yu. Ayzenk "Intellekt testini" o'quvchilarda tadbiq etish, natijalarini tahlil etish.
22. Zamonaviy intellekt testlari va ularni eksprimental tadbiq etish.
23. Eksprimentni o'tkazishning zamonaviy tendensiyalari.
24. Eksprimentlarni o'tkazishda mustaqil va tobe o'zgaruvchilarni psixologik tahlil qilish.
25. Individual va guruhiy eksprimentlarni tashkil etish tamoyillari.
26. Eksprimental natijalar orasida to'g'ri va teskari korrelyatsion munosabatlarining psixologik tahlili.
27. Tadqiqot natijalarini statistik jihatdan tekshirish usullarini tadbiqiy asoslari.
28. Eksprimental natijalarni interpretatsiyalashda kompyuter texnologiyalardan foydalanish.
29. Eksprimental natijalarni korrelyatsion tahlil qilish.
30. Raven progressiv matritsa metodikasi bo'yicha eksprimental natijalarni tahlili.

Shaxs xususiyatlarini o'rganish

1. Shaxsni o'rganishning biografik metodi.
2. Shaxsni yo'nalganligini o'rganish.
3. Frayburg savolnomasi yordamida shaxs xususiyatlarini o'rganish metodikasi.
4. Shaxs xulq - atvori haqida tushuncha.
5. "Depressiv holatlarni differensial diagnostika" qilish. (V.Zunga) metodikasi.
6. Asingerning agressiyani diagnostika qilish metodikasi.
7. Tajovuz xolati tashxisi (Bass-Darki testi).
8. Kasbiy qiziqish va layoqatlarni o'rganish.
9. Kasbiy faoliyatning asosiy motivlari (moyilliklari)ni aniqlash usuli.
10. O'quvchilarni kasbiy yo'nalganligini aniqlash.
11. Shaxs tiplari va ularga mos kasblarni aniqlash (Ya. Holland metodikasi).
12. Shaxs temperamentini tadqiq etish metodlari.
13. Xarakter aksentuatsiyasini o'rganish.
14. Shaxs xarakter aksentuatsiyasi diagnostikasi. G.Shmishek,

K.Leongardning test-so'rovnomasi.

15. Shaxsning kommunikativ va tashkilotchilik qobiliyatlari (ktq)ni o'rganish usuli.

16. Ehtiyoj faollikni yuzaga keltiruvchi turtki sifatida va ehtiyoj o'rganish metodlari.

17. Motivatsiya va motivlarni o'rganish metodlari.

18. Shaxsning emotsional jabhasi va uning o'rganish metodlari.

19. Iroda, ichki irodaviy boshqaruv va irodaviy xususiyatlarni o'rganish metodlari.

20. Irodaviy xususiyatlarni o'rganish korrelyatsion tahlil metodlari.

21. Temperamentning uch xususiyatini o'lchash uchun G. Ayzekning shaxs so'rovnomasi.

22. Temperament bo'yicha olingan natijalarni miqdoriy tahlil qilish.

22. Shaxsni o'rganishning proektiv metodlarini tadbiq qilish shartlari.

23. Hissiy intellektni o'rganish metodlari.

24. Hissiy intellektni namoyon bo'lish shakllarini eksperimental tahlil qilish.

25. Shaxsni emotsional holati diagnostikasi.

26. Jins tafovutlariga muvofiq irodaviy xususiyatlarni o'rganish.

27. Shaxsni emotsional holati tafovutlarini eksperimental o'rganish.

28. Shaxs kamolotini aniqlash metodikalarining tadbiqiy asoslari.

29. Shaxs kamolotida eksperimental tadbiq etishning psixologik tomonlari.

30. Ta'lim jarayonida o'quvchilarni irodaviy xususiyatlarini eksperimental o'rganish metodikalarini ahamiyati.

Seminar mashg'ulotlar bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar

Seminar mashg'ulotlar uchun quyidagi mavzular tavsiya etiladi:

Psixologik jarayonlarni o'rganish metodlari

1. Psixologik o'lchov.

2. Sezgi psixofizikasi.

3. Perseptiv timsollarning tashkil topishi: o'rganish metodlari.

4. Idrokning murakkab shakllari va ularning o'rganish metodlari.

5. Idrok illyuziyasini o'rganish metodlari.

6. Diqqat konsratsiya va barqarorligining o'rganish metodlari.

7. Diqqatning ko'chuvchanligi va taqsimlanishini o'rganish.

8. Xotirani individual farqlarini o'rganish.

9. Qisqa muddatli va operativ xotiraning hajmini o'rganish.

10. So'z-mantiqiy va obrazli xotirani o'rganish metodikasi.

11. Tafakkur jarayoniga psixologik omillarning ta'siri.

12. Tafakkurni o'rganishning eksperimental usullari.

13. Tafakkur va intellektual qobiliyatlar.

14. Semantik differensial metodi bo'yicha nutq birliklari semantivasini o'rganish.

15. O'quv motivini baholash metodikasi (Luskanova).

Mustaqil ta'limni baholash – bu talabalarning jamoaviy tartibda va yakka tartibda berilgan amaliy loyihalarni bajarishlari orqali amalga oshiriladi. Bunda har bir talabaga bitta jamoaviy loyiha va ikkita yakka tartibda bajariladigan loyiha beriladi. Talaba berilgan loyihaning maqsad va vazifalarini, mohiyatini tushungan holda qo'yilgan masalani o'rganib, izlanishlar olib boradi. Olingan natijalarni tahlil qilib, hulosalari bilan taqdimotlar tayyorlab himoya qiladi. Ishchi fan dasturida loyihalarning soni, mavzusi, mazmuni bajarish usullari va topshirish muddatlari to'liq ochib beriladi. ✓

Mustaqil ta'lim uchun tavsiya etiladigan mavzular:

Ekspirimental psixologiya kirish

1. Ekspirimental psixologiya: tushuncha, tarixi.
2. Psixologiyada ilmiy tadqiqotlarning metodologik asoslari.
3. Tadqiqotlarni tashkil etishga qo'yiladigan talablar.
4. Psixologik tadqiqot metodlari klassifikatsiyasi.
5. Psixologik eksperimentning asoslari.
6. Kuzatish metodi.
7. O'zini o'zi kuzatish metodi.
8. Verbal-kommunikativ metodlar.
9. Ekspirimental psixologiya metodlari.
10. Ekspirimental psixologiyaning vazifalari.
11. Nazariya va uning tuzilishi.
12. Tadqiqotlarni o'tkazishdagi muammolar.
13. Psixologik kuzatish metodlari klassifikatsiyasi.
14. Miqdoriy ma'lumotlarni matematik-statistik tahlil qilish metodi.
15. Ekspirimental metodning imkoniyatlari.
16. Ekspiriment o'tkazish, eksperimentator, uning shaxsi va faoliyati.
17. Real hayotni aks ettiruvchi eksperimentlar.
18. Ideal va real eksperiment.
19. Psixogenetik tadqiqotlar.
20. Ilmiy bilishning shakllari.
21. G'oya faraz va uni tekshirish.
22. Kuzatuv natijalari, ularni tahlil qilish.
23. Ekspirimental tadqiqot bosqichlari.
24. Ekspirimental tadqiqot shartlari.
25. Tadqiqot natijalarini taqdim qilish shakllari.
26. Klinik psixodiagnostika.
27. Ekspirimental psixodiagiya amaliy hamda nazariy fan sifatida.
28. Psixodiagnostik bilimlar qo'llaniladigan sohalar.
29. Psixodiagnostika va eksperimental psixologiyaning o'zaro munosabati.
30. Ekspirimental tajribalar bilan shug'ullanuvchi psixologga qo'yiladigan talablar.
31. Psixologik o'lchov turlari va ahamiyati
32. Sezgini eksperimental tajribalar o'rganish yo'llari.

33. Idrokni o'rganish metodlari.
34. Eksperimental tajibalarni murakkab shakllari va ularning o'rganish metodlari.
35. Eksperimental tajibalarda Idrok illyuziyasini o'rganish metodlari.
36. Eksperimental tajibalarda diqqatni o'rganish metodlari.
37. Diqqatning ko'chuvchanligi va taqsimlanishini o'rganish.
38. Eksperimental tajibalarda xotirani individual farqlarini o'rganish.
39. Qisqa muddatli va operativ xotiraning hajmini o'rganish.
40. Eksperimental tajibalarda So'z-mantiqiy va obrazli xotirani o'rganish metodikasi.
41. Eksperimental tajibalarda tafakkur jarayoniga psixologik omillarning ta'siri.
42. Eksperimental tajibalarda tafakkurni o'rganishning eksperimental usullari.
43. Tafakkur va intellektual qobiliyatlarni o'rganish metodikasi.
44. Semantik differensial metodi bo'yicha nutq birliklarini o'rganish metodikasi.
45. Eksperimental tajibalarda o'quv motivini baholash metodiklari tahlili

Shaxs xususiyatlarini o'rganish

1. Shaxsni o'rganishning biografik metodi.
2. Shaxsni yo'nalganligini o'rganish.
3. Kasbiy qiziqish va layoqatlarni eksperimental o'rganish.
4. Shaxs temperamentini tadqiq etish metodlari.
5. Xarakter aksentuatsiyasini o'rganish.
6. Ehtiyoj faollikni yuzaga keltiruvchi turtki sifatida va ehtiyoj o'rganish metodlari.
7. Motivatsiya va motivlarni o'rganish metodlari.
8. Shaxsning emotsional jabhasi va uning o'rganish metodlari.
9. Iroda, ichki irodaviy boshqaruv va irodaviy xususiyatlarni o'rganish metodlari.
10. Irodani buzilishi. Irodasizlik xulq-atvori.
11. Dunyo obrazi testi
12. Bolalar dunyosi hikoyalar seriyasi
13. Havas va hasadni o'rganuvchi metodikalar
14. Yolg'onchilikni aniqlash metodikalar
15. Aloqiy hislami aniqlash metodikalar
16. Manmanlikni o'rganuvchi metodikalar
17. Takabburlikni o'rganuvchi metodikalar
18. Milliy g'urumi o'rganuvchi metodikalar
19. Alturizmni o'rganuvchi metodikalar
20. Empatiyani o'rganuvchi metodikalar
21. Affiliyatsiyani o'rganuvchi metodikalar
22. O'qish motivlarini o'rganuvchi metodikalar
23. Irodani o'rganuvchi metodikalar
24. Xayolni o'rganuvchi metodikalar

25. Amtxaur intellekt testi
26. Exel dasturida bir faktorli taxlil
27. Styudent mezon
28. Exsel dasturida hisoblash
29. Real hayotni aks ettiruvchi eksperimentlar
30. Psixogenetik tadqiqotlar
31. Shaxsni o'rganishning biografik metodi.
32. Shaxsni yo'nalganligini o'rganish.
33. Frayburg savolnomasi yordamida shaxs xususiyatlarini o'rganish metodikasi.
34. Shaxs xulq - atvori haqida tushuncha.
35. "Depressiv holatlarni differensial diagnostika" qilish.
36. Asingerning agressiyani diagnostika qilish metodikasi.
37. Faoliyat nazariyasini metodologik yondashuv sifatidagi tahlili.
38. Shaxs nazariyalarining fan metodologiyasidagi o'mi.
39. Eksperimental psixologiyaning nazariy va amaliy metodlari tahlili.
40. Psixologik tadqiqotlarni o'tkazishning metodologik tamoyillari.
41. Shaxsning kommunikativ va tashkilotchilik qobiliyatlarini o'rganish usuli.
42. Ehtiyoj faollikni yuzaga keltiruvchi turtki sifatida va ehtiyoj o'rganish metodlari.
43. Motivatsiya va motivlarni o'rganish metodlari.
44. Shaxsning emotsional jabhasi va uning o'rganish metodlari.
45. Irodaviy xususiyatlarni o'rganish metodlari.

Psixologik jarayonlarni o'rganish metodlari

1. Vishnyakovaning kreativlik testi
2. Faollashtiruvchikasga yollovchi metodikasi
3. Kasb tanlash matrisasi metodikasi
4. Kasbdan qoniqish omillarini o'rganish metodikasi
5. Qo'llab-quvvatlash motivasiyasini baholash shkalasi
6. Shmelev-Babinning hazil iboralar testi
7. Bassning shaxs yo'nalganligini aniqlash metodikasi
8. Xavotirlanish va depressiyani aniqlash metodikasi
9. Emotsional holatlarda o'z-o'zini baholash metodikasi
10. PEN so'rovnomasi
11. Mini mul't so'rovnomasi
12. Sub'ektiv nazorat darajasini tadqiq qilish so'rovnomasi
13. Intilish darajasini aniqlash metodikasi
14. Shaxsiy differensial
15. Rorshaxning siyox dog'lari
16. Yolg'onchilikni aniqlash metodikalari
17. Aloqiy hislarni aniqlash metodikalari
18. Manmanlikni o'rganuvchi metodikalar

19. Takabburlikni o'rganuvchi metodikalar
20. Milliy g'urumi o'rganuvchi metodikalar
21. Alturizmni o'rganuvchi metodikalar
22. Empatiyani o'rganuvchi metodikalar
23. Affiliyatsiyani o'rganuvchi metodikalar
24. O'qish motivlarini o'rganuvchi metodikalar
25. Irodani o'rganuvchi metodikalar
26. Xayolni o'rganuvchi metodikalar
27. Amtxaur intellect testi
28. Exel dasturidabir faktorli taxlil
29. Styudent mezonini Exsel dasturida hisoblash
30. Shaxsni o'rganishning biografik metodi.
31. Shaxsni yo'nalganligini o'rganish.
32. Frayburg savolnomasi yordamida shaxs xususiyatlarini o'rganish metodikasi.
33. Shaxs xulq - atvori haqida tushuncha.
34. "Depressiv holatlarni differensial diagnostika" qilish.
35. Asingerning agressiyani diagnostika qilish metodikasi.
36. Kasbiy faoliyatning asosiy motivlari (moyilliklari)ni aniqlash usuli.
37. O'quvchilarni kasbiy yo'nalganligini aniqlash.
38. Shaxs tiplari va ularga mos kasblarni aniqlash.
39. Shaxs temperamentini tadqiq etish metodlari.
40. Xarakter aksentuatsiyasini o'rganish.
41. Faollashtiruvchi kasbga yollovchi metodikasi
42. Kasb tanlash matrisasi metodikasi
43. Kasbdan qoniqish omillarini o'rganish metodikasi
44. Qo'llab-quvvatlash motivatsiyasini baholash shkalasi
45. Xavotirlanish va depressiyani aniqlash metodikasi

3. **VII. Ta'lim natijalari (shakllanadigan kompetensiyalar)**

Fanni o'zlashtirish natijasida talaba:

- sezgi xususiyatlari; idrok xususiyatlari, turlari va fenomenlari; sensor jarayonlarni va idrokda perseptiv obrazlarni aks etishini laboratoriya sharoitida o'rganishi; diqqat xususiyatlari; diqqatning xususiyatlarini amaliy o'rganish mezonlari; diqqatni eksperimental o'rganish metodikalari; tafakkurni amaliy jihatdan o'rganish va tadqiqot metodlarni o'ziga xosligi; tafakkurga joir iahon psixologiyasi olib borilgan eksperimental psixologik tadqiqotlar haqida *tasavvurga ega bo'lishi; (bilim)*
- sezgini eksperimental psixologik o'rganishning talablarini; sezgi xususiyatlarini o'rganish metodikalarini; sezgi va idrok o'rganish metodlari diqqat va xotira xususiyatlarini o'rganish usullarini; diqqat va xotiraning xususiyatlarini amaliy o'rganish mezonlarini, tafakkur va nutkni amaliy jihatdan o'rganish metodlarini; tafakkur va nutqni eksperimental laboratoriya sharoitida o'rganish shart-sharoitlari, talablari va bosqichlarini; tafakkur va nutq psixologiyasi bo'yicha eksperimental psixologik laboratoriyasi

	mashg'ulotlarini tashkil etishni bilishi va ulardan <i>foydalana olishi; (ko'nikma).</i> •sezgi xususiyatlarini laboratoriyada o'rganish; sezgi chegarasini o'lchash usullarini qo'llash; idrok xususiyatlarini baholash; sezgi va idrok psixologiyasi bo'yicha laboratoriyada o'rganishni tashkil etish, natijalarni qayta ishlash, tahlil qilish va rasmiylashtirish; diqqat va xotira turlari va xususiyatlari va ularning vazifalarini eksperimental o'rganish qoidalaridan foydalana olish;diqqat va xotira psixologiyasi bo'yicha laboratoriyada o'rganishni tashkil etish, natijalarni qayta ishlash; tahlil qilish va rasmiylashtirish; tafakkur turlarini eksperimental psixologiya metodlari yordamida tadqiq etish; tafakkur jarayonlarini xossalarini baholash;nutq eksperimental psixologiya metodlari yordamida o'rganish; tafakkur va nutq psixologiyasi bo'yicha bo'yicha laboratoriyada o'rganishni tashkil etish. natijalarni qayta ishlash, tahlil qilish va rasmiylashtirish haqida <i>malakalarga ega bo'lishi kerak.</i>
4.	VIII. Ta'lim texnologiyalari va metodlari: - ma'ruzalar; -interfaol keys-stadilar; -amaliy mashg'ulotlar va seminarlar (mantiqiy fikrlash, tezkor savol-javoblar); -guruhlarda ishlash; -taqdimotlarni qilish; -individual loyihalar; -jamoa bo'lib ishlash va himoya qilish uchun loyihalar
5.	IX. Kreditlarni olish uchun talablar: Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to'la o'zlashtirish, tahlil natijalarini to'g'ri aks ettira olish, o'rganilayotgan jarayonlar haqida mustaqil mushohada yuritish va joriy, oraliq nazorat shakllarida berilgan vazifa va topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat bo'yicha yozma ishni topshirish.
6.	X. Asosiy adabiyotlar: 1. Advanced Research Methods for Applied Psychology: Design, Analysis and Reporting. Edited by Paula Brough. Routledge ITnrd Avenue, New York (2019. 333 p.). 2. Karamyan M.X., Nurullaeva B.B., Bondoreva E.V. Djumaniyazova M.V. Gazieva F.E. Eksperimental psixologiya. [Mato]; darslik. Toshkent- Booknuiny print, 2023. 482 b. 3- Drujinin V.11. Eksperimentalnaya psixologiya: ucheb. Posobie dlya bakalavriata, spetsialiteta i magistratury. 2-ye izd., Izdatelstvo Yurayt, 2019. 386 s. 4. Obshiy psixologicheskii praktikum. Uchebnik dlya vuzov. Standart tretego pokoleniya/ Pod red. S.A.Kapustiia. SPb.: Piter, 2017. 480 s. XI. Qo'shimcha adabiyotlar 1.Mirziyoyev Sh.M.Tanqidiy tahlil, qat'iy tartib-intizom va shaxsiy javobgarlik — har bir rahbar faoliyatining kundalik qoidasi bo'lishi kerak. Toshkent: Uzbekistan. - 2017. -104 b. 2.Davis S. F. Handbook of Research Methods in Experimental Psychology. Blackwell Publishing Ltd, 2003. 515.p. 3.Howitt D., Cramer D. Introduction to Research Methods in Psychology. 3rd

- ed. Pearson Education Limited, 2011.473 p.
- 4.Langdridge D., Hagger-Johnson G. Introduction to Research Method sand Data Analysis in Psychology. 3rd edition. Pearson Education Limited, 2013. 640 p.
- 5.Shaughnessy J.J., Zechmeister E.B., Zechmeister J. S. Research Methods in Psychology. 9th ed. McGraw-Hill, 2011.512 p.
- 6.Gluxanyuk H. S. Praktikum po obshchey psixologii: Ucheb, posobie /N. S. Gluxanyuk, Ye. V. Dyachenko, S. L. Semenova. 3-ye izd. M.: Izdatelstvo Moskovskogo psixologo-sotsialnogo instituta; Voronej: Izdatelstvo NPO «MODEK», 2006. 224 s.
- 7.Gorbatov D.S. Praktikum po psixologicheskomu issledovaniyu. Ucheb.posobie. Samara: Izdatelskiy dom «BAXRAK-M». 2003. 272 s.
- 8.Gudvin Dj. Issledovanie v psixologii: metody i planirovanie. 3-ye izd. SPb.: Piter, 2004. 558 s.
- 9.Drujinin V.N. Eksperimentalnaya psixologiya. 2-ye izd., pererab. i dop. SPb: Izd-vo «Piter», 2000. 320 s.
- 10.Kachestvenniye i kolichestvennyye metody issledovaniy v psixologii: praktikum/ sost. T.A. Mayboroda. Stavropol: Izd-vo SKFU, 2016. 90 s.
- 11.Kornilova T.V., Smirnov S.D. Metodologicheskie osnovy psixologii. SPb: Piter, 2006.320 s.
- 12.Nasledov A.D. Matematicheskie metodi psixologicheskogo issledovaniya. SPb.: Rech, 2012.
- 13.Praktikum po obshchey psixologii: ucheb, posobie dlya stud. psixologov. Chast II / sost.: V.P. Ivanova, V.V. Yeremenko; pod obsh. red-LL Ivanovoy. 2-s izd., ispr. i dop. Bishkek.: Izd-no KRSU, 2014 289s
- 14.Praktikum po obshchey, eksperimentalnoy i prikladnoy psixologii: Ucheb. posobie/V. D. Balin, 13. K. Gayda, V. K. 1 orbachevskiy i dp Pol Obshey red. A. A. Krilova, S A. Manichsva. SPb: Piter, 2000 560 s
- 15.Psichologicheskiiy praktikum «Mishleniye i rech»: uchebno-metodicheskoe posobie / sost.. A.A. Malenov, A.I.O. Modenova. Omsk: Izd-vo OmGU 2005. 108 s.
- 16.Rogush L. A. Praktikum po nablyudeniyu i nablyudatelnosti. 2-ye izd pererabotannoe i dopolnennoe. SPb.: Piter, 2008. 208 s.
- 17.Eksperimentalnaya psixologiya: Praktikum: Uchebnoe posobie dlya vuzov/T. G. Bogdanova, Yu. B. Gippenreyter, Ye. L. Grigorenko i dr.; PoZ red. S. D. Smirnova, T. V. Kornilovoy. M.: Aspekt Press, 2002. 383 s.

Axborot manbalari

<http://www.edu.uz>–O‘zbekiston Respublikasi Oliy va o‘rta maxsus ta’lim vazirligi sayti.

<http://www.uzedu.uz> – O‘zbekiston Respublikasi Xalq ta’limi vazirligi sayti.

<http://www.gov.uz>– O‘zbekiston Respublikasi xukumati portali.

www.natlib.uz (A.Navoiy nomidagi O‘z.MK)

www.ziynet.uz - Ziynet axborot-ta’lim resurslari portal

www.cspi.uz (Chirchiq davlat pedagogika universiteti veb sayti.)

7.	Chirchiq davlat pedagogika universiteti tomonidan ishlab chiqilgan va universitet Kengashining 2023 yil “ <u>29</u> ” <u>08</u> dagi qarori bilan tasdiqlangan
8.	Fan/modul uchun ma'sullar: O.U. Avlayev- CHDPU “Psixologiya” kafedrası dotsenti, psixologiya fanlari nomzodi S.R.Mirzayeva- Chirchiq davlat pedagogika universiteti, “Psixologiya” kafedrası dotsenti, psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori
9.	Taqrizchilar: D.S.Qarshiyeva- Nizomiy nomidagi TDPU. “Amaliy psixologiya” kafedrası dotsenti, psixologiya fanlari doktori. N.J.Eshnaev- CHDPU. “Psixologiya” kafedrası v.b.dotsenti, falsafa fanlari nomzodi